

Ampe, V. (2025) "De gelijkenissen en verschillen tussen de Chinese en Vietnamese economische groei vanuit een (geo-) politieke invalshoek." *Studiereisverslag*, Conférence Olivaint Genootschap, vol. 70, pp. 61–66.

De gelijkenissen en verschillen tussen de Chinese en Vietnamese economische groei vanuit een (geo-)politieke invalshoek.

Victor Ampe, Olivaint Genootschap van België, BE

1. Inleiding

De studiesessie van het Olivaint Genootschap van België in Vietnam in juli 2024 was een ervaring voor het leven. Het is als 22-jarige student een grote eer om een dergelijk rijk en intellectueel uitdagend programma te mogen afwerken. Doorheen de reis werd ik dan ook vaak sterk geprikkeld om me verder in bepaalde zaken te verdiepen. Als recent afgestudeerde politieke wetenschapper, met een sterke interesse in internationale (geo-)politiek, kijk ik met bewondering naar de bijzondere geopolitieke en geo-economische positie waarin het land zich op het moment van dit schrijven bevindt. Tijdens verschillende conferenties kon ik mezelf niet van de indruk ontdoen dat Vietnam bijzonder veel gelijkenissen vertoont met het groeiparcours van haar grote buur, de Volksrepubliek China (hierna: PRC). Deze strategienota zal dan ook focussen op de verschillen en gelijkenissen die heersen tussen beide landen, vanuit een breed internationaal en macro-economisch perspectief. Het doel van dit schrijven is niet om exhaustief te zijn, maar om de lezer zo beknopt en correct mogelijk te informeren over het antwoord op de onderzoeksvraag.

2. Vietnam en de PRC: gelijkenissen

Dit eerste luik zal focussen op enkele opvallende feiten over Vietnam die ik doorheen de studiesessie opving en linkte aan het beleid van de PRC. Reeds in de Hanoi Business School, waar

een van allereerste conferenties van de studiesessie plaatsvond, werd er sterk de nadruk gelegd op de daling van de armoedecijfers in Vietnam, gecombineerd met een doelcijfer van 7% economische groei per jaar. De koppeling van deze twee cijfers is een praktijk die de PRC ook toepast. Zowel de PRC als Vietnam hebben armoedebestrijding expliciet gekoppeld aan hun economische groeistrategieën. In beide landen wordt economische groei niet alleen gezien als een middel om welvaart te creëren, maar ook als een cruciale pijler voor de legitimiteit van hun respectieve communistische regimes (WAN *et al.*, 2021; YANG & SHEPHERD, 2021). Sinds de hervormingen van Deng Xiaoping in 1978 heeft de PRC een enorme armoedebestrijding gerealiseerd, waarbij honderden miljoenen mensen uit de armoede zijn getild. Dit is uiteraard een bijzondere prestatie, die gretig gebruikt wordt als PR-stunt door het communistische regime. In Vietnam is een soortgelijke dynamiek zichtbaar. Sinds de Doi Moi-hervormingen in 1986 is het percentage van de bevolking dat in armoede leeft ook drastisch afgenomen (VAN ARKADIE & MALLON, 2004; FENG & ZHANG, 2018). Een soortgelijke prestatie waar het regime, net zoals in de PRC, graag mee uithaalt.

Om die noodzakelijke economische groei te behalen kijkt Vietnam op dit moment vooral naar directe buitenlandse investeringen (FDI), zo bleek uit meerdere conferenties tijdens de studiesessie. Hier opnieuw is de link met de PRC niet ver te zoeken. De Chinese groei is gestoeld op de honderden miljarden dollars aan buitenlandse investeringen die het land sinds de opening van haar economie ontving (ZENG & ZHOU, 2021). Ook merkwaardig is de start van het groeipad van beide landen. PRC trad in 2001 toe tot de Wereldhandelsorganisatie en Vietnam in 2007. Voor beide landen was dit het startpunt van hun indrukwekkende jaarlijkse groeicijfers (BACCINI *et al.*, 2019; CHING & CHING, 2003). De zes jaar verschil is overigens sterk gelijkend op de 8 jaar verschil die zit tussen de hervormingen van Xiaoping in de PRC en de Doi Moi-hervormingen in Vietnam.

Ook op politiek vlak zijn er sterke gelijkenissen. Zowel Vietnam als de PRC zijn communistische eenpartijstaten, die vrij planmatig hun economie in goede banen sturen. Zo werd tijdens meerdere ontmoetingen duidelijk dat Vietnam in 2050 over een ontwikkelde, hoge-inkomenseconomie wilt beschikken. Zowel in de PRC als Vietnam wordt die economische groei gebruikt als een belangrijke bron van legitimatie voor de respectievelijke regimes.

Op geopolitiek vlak, ten slotte, delen Vietnam en PRC hun strategische locatie in het oosten van Azië. Beide landen beschikken over een lange kustlijn en een gunstige ligging ten opzichte van de aanvoerlijnen richting het Westen.

3. Vietnam en de PRC: verschillen

De lange lijst aan gelijkenissen tussen Vietnam en de PRC prikkelde me om op zoek te gaan naar een lijst verschillen tussen het economische groeipad van beide landen. Een eerste verschil ligt voor de hand: Vietnam en de PRC zijn van een volstrekt andere grootteorde, en dat heeft zeer verregerende implicaties.

De PRC is de op één na grootste economie ter wereld, met een bevolking van meer dan 1,4 miljard mensen. Deze enorme schaal maakt van de PRC, samen met de VS en de EU als blok, een van de economische grootmachten. Het land heeft gigantische afzetmarkten voor zowel consumptiegoederen als industriële producten en beschikt over een uitgebreide infrastructuur die zijn positie als ‘fabriek van de wereld’ ondersteunt (ZHANG, 2006). Ook focust de Chinese economie zich de laatste jaren steeds sterker op hoogtechnologische producten en technologieën. De PRC gebruikt haar economische macht ook om op andere manieren, zowel politiek als militair, haar invloed uit te oefenen. Sommige stemmen beargumenteren zelf dat de PRC op die manier de internationale wereldorde drastisch wilt veranderen (DAMS, 2024).

Vietnam is met een bevolking van ongeveer 100 miljoen zielen veel kleiner dan haar grote buur. Vietnam is een middelgrote economie die zich vooral richt op specifieke, low-end sectoren zoals textiel, elektronica en landbouw, en heeft minder invloed op de mondiale economische dynamiek dan de PRC. Het westen hoeft dan ook niet de vrezende voor een sterk ‘rebellerend’ Vietnam, zoals op het moment van dit schrijven met de PRC aan de hand is.

Een tweede zeer interessante dynamiek is de rol van staatsbedrijven in de respectievelijke landen. De Chinese overheid speelt een bijzonder dominante rol in de economie. Hoewel de markt een belangrijke rol speelt, blijft de overheid er sterk betrokken bij tal van strategische sectoren zoals energie, telecom en defensie (GAO & ZHOU, 2023). De PRC is bijvoorbeeld integraal of deels eigenaar van enkele van de grootste investeringsbanken ter wereld. Daarnaast subsidieert het regime royaal strategische industrieën, zoals de productie van elektrische wagens. Dit leidde zeer recent tot een grote economische rel met (onder andere) de Verenigde Staten en de Europese Unie (BLOOMBERG, 2024).

De Vietnamese overheid heeft eveneens een actieve rol in de economie, via bijvoorbeeld het 2050-doeltraject, maar de omvang en invloed van staatsbedrijven zijn kleiner dan in de PRC. Vietnam heeft meer ruimte gegeven aan de private sector en buitenlandse investeerders, wat heeft bijgedragen aan een flexibeler economisch landschap. Hoewel de overheid nog steeds een

belangrijke speler is, vooral in de planning en regulering, is de Vietnamese economie minder strak gestuurd dan die van de PRC (NGUYEN, 2009).

Een derde verschil heeft betrekking tot de situering van beide landen in de internationale politiek. Vietnam hecht, zoals duidelijk werd gemaakt op meerdere conferenties tijdens de studiesessie, bijzonder veel belang aan haar ‘bamboediplomatie’. Het land positioneert zich doormiddel van deze strategie zo neutraal mogelijk in internationale conflicten en tracht zo goed mogelijke relaties te onderhouden met zo veel mogelijk andere landen. Het Vietnamese nationale belang en de nationale soevereiniteit staan daarbij stevast op de eerste plaats. Dit beleid was de laatste jaren heel succesvol. Op enkele strubbelingen met de PRC in de Zuid-Chinese Zee en de ergernissen uit het westen in verband met de ambigue Vietnamese positie tegenover het conflict in Oekraïne heeft Vietnam vrij tot zeer vriendschappelijke (economische relaties) met de rest van de wereld (BUI, 2024; THAYER, 2016; VUING, 2024). Dit geldt veel minder voor de PRC. Het land is de facto verwickeld in een handelsoorlog met het westen en heeft serieuze geopolitieke conflicten met haar burens, waaronder Taiwan en Japan.

Aansprakelijkheidsclausule

Dit artikel geeft enkel de visie van de auteur weer en het Olivaint Genootschap van België, vereniging zonder winstoogmerk, kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.

Bibliografie

- Bloomberg (2024) “China’s EV Makers Got \$231 Billion Aid over 15 Years, Study Says.” *Bloomberg.com*, 21 June 2024.
- Baccini, L., et al. (2019) “Globalization and State Capitalism: Assessing Vietnam’s Accession to the WTO.” *Journal of International Economics*, vol. 119, July 2019, pp. 75–92, <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2019.02.004>.
- Bui, T.X. (2024) “Beyond Bamboo Diplomacy.” *Oxford University Press EBooks*, Oxford University Press, June 2024, <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780197673546.013.15>.
- Ching, C., and Ching, H.Y. (2003) *Handbook on China’s WTO Accession and Its Impacts*. <https://doi.org/10.1142/5017>.
- Dams, T. (2024) “How China Is Pursuing a New World Order among the Geopolitical Ruins.” *Clingendael*, 27 Feb. 2024, www.clingendael.org/publication/how-china-pursuing-new-world-order-among-geopolitical-ruins.
- Feng, W., and Zhang, Y. (2018) “Deng Xiaoping and China’s Reform and Opening-Up.” *Peaceful Development Path in China*, Aug. 2018, pp. 27–56, https://doi.org/10.1007/978-981-13-1439-1_2.
- Gao, H. and Weihuan Z. (2022) *Between Market Economy and State Capitalism: China’s state-owned enterprises and the world trading system*. Cambridge University Press.
- Nguyen, L. (2009) *Guerilla Capitalism: The state in the market in Vietnam*. Elsevier.

- Thayer, C.A. (2016) "Vietnam's Strategy of 'Cooperating and Struggling' with China over Maritime Disputes in the South China Sea." *Journal of Asian Security and International Affairs*, vol. 3, no. 2, July 2016, pp. 200–20, <https://doi.org/10.1177/2347797016645453>.
- Van Arkadie, B., and Mallon, R. (2004) "Viet Nam - a Transition Tiger?" *BiblioBoard Library Catalog (Open Research Library)*, https://doi.org/10.26530/oapen_459765.
- Vuving, A.L. (2024) "Bamboo in a Storm: The Russia-Ukraine War and Vietnam's Foreign Policy (2022–2024)." *The Pacific Review*, 15 May 2024, pp. 1–29, <https://doi.org/10.1080/09512748.2024.2354673>.
- Wan, G., Xiaoshan, H., and Weiqun, L. (2021) "China's Poverty Reduction Miracle and Relative Poverty: Focusing on the Roles of Growth and Inequality." *China Economic Review*, vol. 68, Aug. 2021, p. 101643, <https://doi.org/10.1016/j.chieco.2021.101643>.
- Yang, Y., and Shepherd, C. (2021) "China's Boast of Eradicating Poverty Challenged by New Study." *Financial Times*, 8 June 2021, www.ft.com/content/883f60d5-7085-4db6-a4e0-d277f43923b8.
- Zeng, S., and Zhou, Y. (2021) "Foreign Direct Investment's Impact on China's Economic Growth, Technological Innovation and Pollution." *International Journal of Environmental Research and Public Health*, vol. 18, no. 6, p. 2839, <https://doi.org/10.3390/ijerph18062839>.
- Zhang, K.H. (2006) *China as the World Factory*. Routledge.

